

Raadsvoorstel

Onderwerp: Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029	portefeuillehouder: Marcel Roelofs datum vergadering: 14 september 2020 zaaknummer: 08893720
---	--

Samenvatting

De bodem is belangrijk. We wonen en leven erop, we drinken eruit en we eten ervan. Om bij het gebruik van grond, baggerspecie en bouwstoffen de bodem optimaal te beschermen en tegelijk ook optimaal te kunnen gebruiken is er het Besluit bodemkwaliteit.

In het Besluit bodemkwaliteit staan de eisen voor het ontgraven en toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen. Het Besluit bodemkwaliteit biedt ook de mogelijkheid voor het opstellen van een bodemkwaliteitskaart. Een bodemkwaliteitskaart heeft als doel om een actueel en dekkend beeld te geven van de gebiedseigen bodemkwaliteit van het betreffende grondgebied en is onder voorwaarden een erkend bewijsmiddel bij het toepassen van grond (voor vrijkomende grond en ontvangende bodem).

De Noord- en Midden-Limburgse gemeenten hebben in het verleden apart of gezamenlijk met meerdere gemeenten een bodemkwaliteitskaart opgesteld. Op 4 juli 2011 heeft de Raad van de gemeente Beesel de Nota bodembeheer regio Maas & Roer, gedeelte Beesel inclusief bijbehorende bodemkwaliteitskaart vastgesteld. Het bodembeleid is aan actualisatie toe en de geldigheid van onze huidige bodemkwaliteitskaart is verlopen. Ook is de ontwikkeling rondom de aanstaande Omgevingswet gezien als aanleiding om het bestaande bodembeleid binnen deze gemeenten tegen het licht te houden. Zo ontstond een natuurlijk moment om te bezien of samenwerking met meerdere gemeenten mogelijk was. Hiervoor is aansluiting gezocht bij het werkgebied van de RUD Limburg-Noord. Zo is er een gezamenlijke Nota bodembeheer en bijbehorende bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassekaart voor alle 15 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten tot stand gekomen.

De vastgestelde bodemkwaliteitskaart kan onder voorwaarden en in combinatie met een vooronderzoek gebruikt worden als milieuhygiënische verklaring (bewijsmiddel) bij grondverzet, ruimtelijke initiatieven, bouwplannen en bodemsaneringen. Voor meer gedetailleerde informatie wordt korthedshalve verwezen naar de bijlagen. De Nota bodembeheer stellen we vast voor een periode van 10 jaar. De bodemkwaliteitskaart is opgesteld volgens de "Richtlijn Bodemkwaliteitskaarten" en stellen we vast voor een periode van maximaal 5 jaar. Hierna moeten we de bodemkwaliteitskaart evalueren. Dit zijn wettelijk vastgestelde maximale termijnen en deze worden door alle 15 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten aangehouden.

Voorstel

U wordt gevraagd:

1. De "Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029" en de bijbehorende "Bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart Regio Limburg Noord" vast te stellen;
2. Het bodembeheergebied te verruimen met de grondgebieden van de gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert;
3. De door de onder punt 2 genoemde gemeenten vastgestelde bodemkwaliteitskaarten te accepteren als milieuhygiënische verklaring;
4. Vaststelling van toekomstige veranderingen van het bodembeheergebied aan het college van burgemeester en wethouders delegeren;
5. (indien noodzakelijk) het besluit met betrekking tot gebiedsspecifiek beleid voor PFAS aan het college van burgemeester en wethouders delegeren;
6. De Nota bodembeheer regio Maas & Roer, gedeelte Beesel inclusief de bijbehorende bodemkwaliteitskaart in te trekken.

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding

Onze Nota bodembeheer regio Maas & Roer, gedeelte Beesel inclusief bijbehorende bodemkwaliteitskaart zijn aan actualisatie toe. Er is voor gekozen om met alle 15 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten één nieuwe nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart op te stellen.

2. Doelstelling

De doelstelling van de Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 / Bodemkwaliteitskaart en Bodemfunctieklassenkaart Limburg Noord is het stellen van een kader voor het duurzaam en efficiënt hergebruiken van grond en het verankeren van een eenduidig bodembeleid binnen alle 15 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten.

1.1 De nota legt beleid, regels en richtlijnen vast voor het (her)gebruik van grond

De nota bevat beleid, regels en richtlijnen voor iedereen die bij het voorbereiden van projecten of het uitvoeren van bodemwerken rekening moet houden met de kwaliteit van de bodem. Middels deze nota wordt het in Limburg gehanteerde meersporenbeleid verankerd. De vier sporen van het meersporenbeleid zijn: grondverzet, ruimtelijke ontwikkeling, bouwen en bodemsanering. De filosofie achter het meersporenbeleid is dat de bodemkwaliteit zoveel mogelijk integraal wordt beoordeeld: "Onze opvatting over de kwaliteit van de bodem die we geschikt vinden voor een bepaald gebruik wordt niet anders doordat er een ander wettelijk regime geldt.". Het meersporenbeleid zorgt ervoor dat de bodemkwaliteit zo eenduidig mogelijk wordt beoordeeld.

1.2 Kader voor duurzaam en efficiënt hergebruik van grond

De omgevingswet die in 2021 (waarschijnlijk) wordt ingevoerd richt zich op het duurzaam en efficiënt gebruik van de bodem en de ondergrond. Met de nota wordt hierop ingespeeld. Door niet alleen lokaal per gemeente naar de bodemkwaliteit te kijken, maar in de groter regioverband, vinden grondstromen efficiënter hun weg. Dit levert bijkomstige voordelen op: minder transport, bijdragen aan een circulaire economie en verbeteren van de omgevingskwaliteit.

1.3 Vermindering van administratieve en financiële lasten

Met het oog op het verminderen van de regeldruk en de administratieve lasten biedt de nota de mogelijkheid om -onder voorwaarden- de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel te gebruiken bij grondverzet binnen de regio, ruimtelijke initiatieven en bouwplannen. Hierdoor is het in veel gevallen niet nodig om (partijen) grond te onderzoeken door middel van een partijkeuring of verkennend bodemonderzoek.

1.4 Aflopen geldigheid Bodemkwaliteitskaart

In 2011 is door uw Raad de Nota bodembeheer regio Maas & Roer, gedeelte Beesel inclusief bijbehorende bodemkwaliteitskaart vastgesteld. Onze nota bodembeheer loopt tot 2021. Onze huidige bodemkwaliteitskaart is inmiddels verlopen en niet meer geldig. Zoals aangegeven is er voor gekozen om met alle 15 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten één nieuwe nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart op te stellen. We hebben het opstellen van een nieuwe regionale bodemkwaliteitskaart in eerste instantie uitgesteld vanwege de PFAS problematiek (zie hiervoor verder onder 1.5). Uiteindelijk hebben we er regionaal voor gekozen om een bodemkwaliteitskaart te gaan opstellen zonder PFAS. Dit omdat nog steeds niet helder was wat het handelingskader PFAS was en bij meerdere gemeenten de geldigheid van de bodemkwaliteitskaart afliep. Dit heeft er tot geleid dat we onze bodemkwaliteitskaart niet tijdig hebben kunnen actualiseren. Om weer met een geldige regionaal dekkende bodemkwaliteitskaart te kunnen werken is het van belang dat we deze vaststellen zodat we weer gebruik kunnen maken van de voordelen die een bodemkwaliteitskaart biedt.

1.5 PFAS

PFAS is nog geen onderdeel van Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 en bodemkwaliteitskaart. Met het voorliggend raadsvoorstel stellen we voor om één voor de regio Noord- en Midden Limburg dekkende nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart vast te stellen.

Vlak voor het "Tijdelijk handelingskader PFAS" in werking trad zijn de regionale nota en bodemkwaliteitskaart opgeleverd. De stof PFAS is om die reden dan ook niet opgenomen in de nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart die nu ter vaststelling wordt voorgelegd.

Samen met de gemeenten in Limburg-Noord hebben we opdracht verstrekt voor het opstellen van een regionale bodemkwaliteitskaart PFAS. Met deze bodemkwaliteitskaart PFAS kunnen we de nu vast te stellen bodemkwaliteitskaart aanvullen met PFAS. Op basis van de resultaten van de bodemkwaliteitskaart PFAS moeten we toetsen of:

- De toetsingsnormen uit het Tijdelijke handelingskader voldoende ruimte bieden om PFAS houdende grond te kunnen hergebruiken;
- er redenen zijn om lokale maximale waarden (LMW's) vast te stellen. Het vaststellen van lokale maximale waarden kan zinvol zijn in de gevallen dat:
 - de achtergrondwaarden in de regio niet voldoen aan de toetsingsnorm;
 - de achtergrondwaarden in de regio veel lager zijn dan de toetsingsnorm. Dit geldt alleen voor de gebieden met de bodemfunctie Wonen en bodemfunctie Industrie.

De resultaten van het PFAS onderzoek verwachten we rond de jaarwisseling 2020 / 2021.

Op basis van de bodemkwaliteitskaart PFAS kunnen we pas een beslissing nemen of gebiedsspecifiek beleid (het vaststellen van LMW's) wenselijk is. Op grond van artikel 44 van het Besluit bodemkwaliteit is het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid voorbehouden aan de Raad. Om die reden is het op route brengen van de regionale nota en de bodemkwaliteitskaart in eerste instantie ook uitgesteld. Dit omdat dan twee keer op relatief korte termijn een raadsbesluit met betrekking tot de nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart genomen zou moeten worden.

Op 17 december 2019 heeft de minister van Milieu en Wonen het besluit gepubliceerd (Staatsblad 2019, 491) waarin de mogelijkheid wordt geboden om gebiedsspecifiek beleid dat betrekking heeft op PFAS door het college te laten vaststellen. Om te komen tot een zo snel mogelijke vaststelling van de bodemkwaliteitskaart inclusief PFAS waardoor de huidige problemen die zich voordoen bij het toepassen van PFAS-houdende grond sneller kunnen worden opgelost stellen we voor om:

- de regionale nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart door de Raad te laten vaststellen. Vaststelling door de Raad is noodzakelijk in verband met de verruiming van het beheergebied (verruiming van gemeente naar de regio Noord- en Midden-Limburg);
- de Raad om toestemming te vragen dat het college (indien noodzakelijk) het besluit neemt met betrekking tot gebiedsspecifiek beleid voor PFAS.

3. Uitgangssituatie

Op 4 juli 2011 heeft uw Raad de Nota bodembeheer regio Maas & Roer, gedeelte Beesel inclusief bijbehorende bodemkwaliteitskaart vastgesteld. Deze Nota bodembeheer regio Maas & Roer en de bodemkwaliteitskaart zijn aan actualisatie toe. Er is voor gekozen om met alle 15 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten één nieuwe nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart op te stellen.

4. Rol gemeente

Door het vaststellen van deze Nota en bijbehorende kaarten verminderen we de regeldruk en de administratieve lasten voor grondverzet. De gemeente heeft ten aanzien van de bodemkwaliteit een faciliterende en informerende rol richting inwoners en bedrijven.

5. Toelichting

vooronderzoek

De bodemkwaliteitskaart geeft de globale kwaliteit van de bodem in een gebied weer. Dit is minder nauwkeurig dan een partijkeuring van een partij grond of een verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740. Grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart mag daarom alleen plaatsvinden op locaties die niet verdacht zijn voor het voorkomen van bodemverontreiniging.

Om te voorkomen dat verontreinigde grond wordt afgegraven en ongewenst wordt toegepast moet de initiatiefnemer voorafgaand aan het grondverzet altijd een vooronderzoek (conform NEN 5725) uitvoeren.

PFAS

PFAS is nog geen onderdeel van Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 en bodemkwaliteitskaart. Tot het moment dat de bodemkwaliteitskaart PFAS van kracht is, geldt de bodemkwaliteitskaart niet voor PFAS houdende grond en moeten initiatiefnemers bij grondverzet onderzoekskosten maken om aan te tonen dat er geen PFAS in de toe te passen grond aanwezig is. Om dit probleem zo snel als mogelijk te kunnen oplossen is het zaak dat de bodemkwaliteitskaart PFAS zo snel als mogelijk van kracht wordt als deze beschikbaar is. Uw Raad kan dit bevorderen door het college (indien noodzakelijk) het besluit te laten nemen met betrekking tot gebiedsspecifiek beleid voor PFAS.

- a. Financieel
Het vaststellen van de "Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029" en de bijbehorende "Bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart Regio Limburg Noord" heeft geen financiële gevolgen. De kosten van het benodigde aanvullende onderzoek in het kader van de uitbreiding van de bodemkwaliteitskaart met de stoffengroep PFAS, dekken we uit het budget dat voor Bodem beschikbaar is.
- b. Juridisch
Om te komen tot vaststelling van de Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 en de bijbehorende Bodemkwaliteitskaart en Bodemfunctieklassenkaart moet een procedure in het kader van de Algemene wet bestuursrecht (AWB) worden gevolgd. Op het nemen van dit besluit is namelijk de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van toepassing (afdeling 3.4 van de AWB). Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Iedereen is in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt. De Nota bodembeheer kan nu door uw Raad worden vastgesteld. De Nota bodembeheer wordt vastgesteld voor een periode van maximaal tien jaar. De bodemkwaliteitskaart heeft een geldigheidsduur van vijf jaar. Dit is bepaald in het Besluit bodemkwaliteit.

Het vaststellen van een bodemfunctieklassenkaart door gemeenten is verplicht op basis van artikel 55 van het Besluit bodemkwaliteit. Deze moeten we opstellen conform de regels in bijlage J van de Regeling bodemkwaliteit. Aan de hand van de bodemfunctieklassenkaart beoordelen we aan welke kwaliteit hergebruik van grond of een saneringsdoelstelling getoetst moet worden. Daarnaast moeten we conform het in de nota bodembeheer vastgelegde beleid, ook toetsen aan de bodemkwaliteitskaart. De bodemkwaliteitskaart van de regio Limburg Noord is opgesteld volgens de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten en voldoet aan de eisen in bijlage M van de Regeling bodemkwaliteit. Hiermee mogen we de bodemkwaliteitskaart -onder voorwaarden- gebruiken als milieuhygiënische verklaring (bewijsmiddel) bij o.a. grondverzet.

- c. Risico's
Risico's zijn niet van toepassing. Zoals onder de kop juridisch aangegeven, beoordelen we op basis van de bodemfunctieklassenkaart aan welke kwaliteit hergebruik van grond of een saneringsdoelstelling getoetst moet worden. Daarnaast moeten we conform het in de nota bodembeheer vastgelegde beleid, ook toetsen aan de bodemkwaliteitskaart. De bodemkwaliteitskaart van de regio Limburg Noord is opgesteld volgens de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten en voldoet aan de eisen in bijlage M van de Regeling bodemkwaliteit. Hiermee mag de bodemkwaliteitskaart -onder voorwaarden- worden gebruikt als milieuhygiënische verklaring (bewijsmiddel) bij o.a. grondverzet.

6. Visie Blij in Beesel

Onze samenwerking met alle 15 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten draagt bij aan het thema samenwerking. Onze keuze voor deze samenwerking maakt dat de bodemkwaliteit zoveel mogelijk integraal wordt beoordeeld en dat grondstromen efficiënter en goedkoper hun weg vinden. Ook draagt onze deelname aan deze samenwerking bij aan het thema Fijn Wonen.

De Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 / Bodemkwaliteitskaart en Bodemfunctieklassenkaart Limburg Noord bieden voor grondverzet en bodemkwaliteit het kader om de omgevingskwaliteit te verbeteren.

7. Toegankelijkheid

Niet van toepassing

8. Duurzaamheid

De Omgevingswet, die waarschijnlijk in 2021 wordt ingevoerd, richt zich op het duurzaam en efficiënt gebruik van de bodem en de ondergrond. Met de Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 spelen we hier op in door niet per gemeente maar met 15 gemeente gezamenlijk naar de bodemkwaliteit te kijken. Als gevolg hiervan vinden grondstromen efficiënter hun weg, is er minder grondtransport nodig, dragen we bij aan een circulaire economie omdat we hergebruik van grond beter mogelijk maken en verbeteren we de omgevingskwaliteit.

Bijlagen

1. Nota Bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 / Bodemkwaliteitskaart en Bodemfunctieklassenkaart Limburg Noord